

INHOUD

WOORD VOORAF	v
RECENTE ONTWIKKELINGEN IN HET EUROPEES ENERGIERECHT EN -BELEID	
BRAM DELVAUX	1
Inleiding	1
Hoofdstuk 1. De nieuwe Europese energiewetgeving	2
Afdeling 1. De Europese uitdagingen van het nieuwe energietijdperk	2
Afdeling 2. De voorafgaande van een gemeenschappelijk Europees energie- beleid voor de 21ste eeuw	3
§ 1. Groenboek: Een Europese strategie voor duurzame, concurrerende en continu geleverde energie voor Europa	3
§ 2. Sectoraal onderzoek in de energiesector	5
A. Bevindingen van het sectorale onderzoek	6
B. Te nemen maatregelen op basis van het sectoraal onderzoek	8
§ 3. Het nieuwe energiebeleid voor Europa	9
§ 4. Europese Voorjaarsraad van 2007	11
A. Klimaatbeleid	12
B. Energiebeleid	12
Afdeling 3. Het derde pakket voor de elektriciteits- en gasmarkt	14
§ 1. Wijzigingen aan de Elektriciteits- en Gasrichtlijn	15
A. Ontkoppeling van de productie- en leveringsactiviteiten en het netwerkbeheer	15
1. Eigendomsontvlechting	16
2. Onafhankelijke systeembeheerder	18
3. Derde landen en de zgn. Gazprom-clausule	20
B. Onafhankelijke en versterkte nationale regulator	21
C. Samenwerking tussen de lidstaten om de voorzieningszekerheid te versterken	23
D. Ontheffingsregeling voor nieuwe gasinfrastructuurprojecten	24

§ 2. Wijzigingen aan de Elektriciteits- en Gasverordening	24
A. Nauwe samenwerking tussen de transmissiesysteembeheerders.	24
Europese netwerken voor elektriciteit en gas	26
B. Transparantie	27
C. Europese kleinhandelsmarkt	28
D. Nieuwe interconnectoren	28
E. Toegang tot gasopslag en LNG-terminals	29
§ 3. Verordening tot oprichting van een Agentschap voor de samenwerking tussen energieregelgevers	30
 Hoofdstuk 2. Europese energieregelgeving en jurisprudentie	32
 Conclusie	33
 HET FEDERALE ENERGIEBELEID IN HET JAAR VAN DE LOPENDE ZAKEN EN VAN DE VOLLE RECHTSMACHT	
TOM VANDEN BORRE	35
 Inleiding	35
 Hoofdstuk 1. Nieuwigheden inzake de vrijmaking van de elektriciteits- en gasmarkt	36
Afdeling 1. Rechtspraak	37
§ 1. Volle rechtsmacht	38
§ 2. De uitgestrektheid van de tariefbevoegdheid van de CREG	44
A. Overzicht	44
B. Conclusie	49
§ 3. De externe wettigheid van beslissingen van een “ongeldig samengesteld” orgaan	51
§ 4. Openbaarheid van bestuur versus vertrouwelijkheid	56
A. Probleemstelling	56
B. Overzicht van de rechtszaken	59
C. Juridische vragen bij deze rechtspraak	61
1. Schending van de scheiding der machten?	61
2. Schending van de Gaswet	63
3. Schending van het Gerechtelijk Wetboek	63
4. Tegenstrijdigheden	64
D. Openbaarheid en vertrouwelijkheid – een onontwarbaar kluwen?	65
§ 5. Rechtsgevolgen van beslissing tot aanmaning en studie	67

§ 6. De directe leiding van Wingas	70
§ 7. Conclusie	73
Afdeling 2. De ombudsdienst voor energie	75
§ 1. De moeilijke weg naar een nieuw artikel 27	76
§ 2. Taken en bevoegdheden	76
A. Algemene taakomschrijving	77
B. Bevoegdheid <i>ratione personae</i>	80
C. Bevoegdheid <i>ratione materiae</i>	82
§ 3. De financiering van de ombudsdienst	84
§ 4. De werking van de ombudsdienst	85
§ 5. Conclusie	89
Afdeling 3. Het gewijzigde wettelijke kader in verband met de nettarieven	90
§ 1. Het vaststellen van de kosten van de ondersteunende diensten	90
§ 2. De reparatie van de Wet van 21 december 2007 houdende diverse bepalingen (I)	94
§ 3. Conclusie	97
Afdeling 4. Uitvoeringsbesluiten nettarieven: de Koninklijke Besluiten van 8 juni 2007	97
§ 1. Inleiding	99
§ 2. Voornaamste elementen uit de drie koninklijke besluiten van 8 juni 2007	101
A. Meerjarentarieven	101
B. Het begrip totaal inkomen en <i>incentives</i> voor kostenbesparing	101
C. De billijke winstmarge	104
D. Algemene tariefstructuur	106
E. Bekendmaking van de nettarieven	107
F. Bestemming exploitatiesaldi	108
G. De tarifaire bevoegdheid van de CREG	110
§ 3. Conclusie	111
Afdeling 5. Aanstelling van de beheerders van het aardgasvervoersnet	112
Afdeling 6. De procedures voor het uitwerken van de prospectieve studie en het plan voor de ontwikkeling van het transmissienet	114
§ 1. Overzicht – inleidende beschouwingen	114
§ 2. De prospectieve studie voor de aardgasbevoorrading	117
§ 3. Het ontwikkelingsplan van Elia	119
§ 4. Conclusies	122
Afdeling 7. Conclusies	124
 Hoofdstuk 2. Sociale maatregelen	 126
§ 1. Automatische toepassing van de sociale tarieven	126
§ 2. Garantie op laagste commerciële tarief	128

§ 3. Het Sociaal Verwarmingsfonds en het Sociaal Stookoliefonds	129
§ 4. Toelage voor energielevering kansarmen	131
§ 5. Toelage voor de verwarming van privéwoningen	131
§ 6. Fonds ter reductie van de globale energiekost	132
§ 7. De voorstellen inzake de prijzen.	132
Hoofdstuk 3. Varia	133
§ 1. Het federaal energie-instituut	133
§ 2. De Elia-heffing	134
§ 3. Belgische belangen in Suez	137
§ 4. Wijziging van het marktreglement van Belpex	139
§ 6. Windmolens op zee	140
§ 7. Uitvoeren van werken in de nabijheid van leidingen	141
§ 8. CREG	143
Hoofdstuk 4. Nieuwe elementen inzake het gebruik van kernenergie.	143
Afdeling 1. Nieuwe bepalingen inzake het beheer van de nucleaire provisies.	144
§ 1. Van Opvolgingscomité naar Commissie voor de nucleaire voorzieningen	144
A. De nieuwe samenstelling	145
B. De verklaring voor de gewijzigde samenstelling	146
C. Nieuwe taken	148
D. De beroepsmogelijkheid	149
§ 2. De verdeelsleutel	150
§ 3. Nieuwe projecten.	151
§ 4. Verplichtingen inzake de nucleaire provisies t.a.v. andere vennootschappen	153
§ 5. Conclusie	154
Afdeling 2. Het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC)	155
§ 1. De reparatie van de retributies van het FANC.	156
§ 2. De administratieve geldboetes	160
A. De administratieve procedure	161
B. De administratieve vereenvoudigde procedure	163
§ 3. De aanbevelingen van de parlementaire werkgroep “nucleaire veiligheid”	164
Afdeling 3. Niet-ingekapselde radioactieve weesbronnen.	167
Afdeling 4. Uitbreiding instrumentarium NIRAS.	169
Afdeling 5. De financiering van het technisch passief van het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK)	169
Afdeling 6. Conclusies.	170

Hoofdstuk 5. Het beheer van de strategische aardolievoorraden	171
§ 1. Goedkeuring van het beheerscontract	172
§ 2. Goedkeuring van het huishoudelijk reglement van APETRA	174
§ 3. Vrijstelling bunkerschepen	175
Conclusies en slotbeschouwingen	175
 VOORNAAMSTE ONTWIKKELINGEN IN HET GEWESTELIJKE ENERGIEBELEID EN -RECHT IN 2007-2008	
MARIJKE SCHURMANS en WIM VANDENBERGHE	183
Hoofdstuk 1. Inleiding	183
Hoofdstuk 2. Vlaams energiebeleid en -recht	184
Afdeling 1. Huidige vraagstukken in het Vlaamse energiebeleid	184
Afdeling 2. De wijzigingen aan het Elektriciteits- en Gasdecreet	186
§ 1. Decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu, energie en openbare werken	186
§ 2. Decreet houdende het recht op elektriciteit en gas	190
§ 3. Decreet tot uitbreiding van het aardgasdistributienet	193
Afdeling 3. De wijzigingen aan de Elektriciteits- en Gasbesluiten	195
§ 1. Nieuwe technische reglementen distributie elektriciteit en aardgas	195
§ 2. Besluit inzake werkmaatschappijen	197
§ 3. Vervroegde afschaffing Elia-taks	199
§ 4. Subsidiëring van CO ₂ -neutrale bedrijventerreinen	200
Afdeling 4. Toekomstige ontwikkelingen in het Vlaamse energierecht	202
§ 1. KLIP-decreet	202
§ 2. Maxi-besluit sociale dienstverplichtingen	204
Hoofdstuk 3. Brussels energiebeleid en -recht	205
§ 1. Eindelijk een (volwaardige?) energieregulator in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	205
§ 2. Regeling inzake beschermde afnemer	207
Hoofdstuk 4. Waals energiebeleid en -recht	208
§ 1. Nieuwe technische reglementen voor elektriciteitstransmissienet en elektriciteitsdistributienetten	208
§ 2. Sectorakkoorden voor meer energie-efficiëntie	208
Hoofdstuk 5. Conclusie	208

ENERGIE-EFFICIËNTIE EN HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN

TIM VERMEIR 211

Hoofdstuk 1. Vooraf: klimaat en energie in de aanloop naar en na de federale verkiezingen van 13 juni 2007 212

- § 1. Programma's 212
- § 2. Regeringsonderhandelingen 213
 - A. Formatienota 'De kracht van mensen' 213
 - B. Tweede versie van de formatienota 'De kracht van mensen' 213
 - C. Deelakkoord rond energie 214
- § 3. Interimregeerverklaring van 21 december 2007 214

Hoofdstuk 2. Emissiehandel 215

- § 1. Federaal 215
 - A. Samenwerkingsakkoord 215
 - B. Retributies 216
 - C. Vrijstelling van de emissiehandel voor de hulpinstallaties van de kerncentrales 217
- § 2. Vlaanderen 217
 - A. Aanpassingen van het VER-Besluit aan de beslissing van de Europese Commissie over NAP II 217
 - B. Aankopen door de Vlaamse overheid 219
- § 3. Wallonië en Brussel 219

Hoofdstuk 3. Hernieuwbare energiebronnen 219

- § 1. Federaal 219
- § 2. Vlaanderen 220
 - A. Wijzigingen aan het Elektriciteitsdecreet 220
 - B. Wijziging van het Besluit Hernieuwbare Energiebronnen 220
 - C. Aansluiting van WKK-installaties op de distributienetten 222
- § 3. Wallonië 224
- § 4. Brussels Hoofdstedelijk Gewest 224

Hoofdstuk 4. Rationeel energiegebruik 227

- § 1. Federaal 227
 - A. Belastingvermindering voor passiefhuizen 227
 - B. Overige maatregelen 227
- § 2. Vlaanderen 228
 - A. Vlaams Actieplan Energie-efficiëntie 228
 - B. Ecologiesteun 229

C. CO ₂ -neutrale bedrijventerreinen	229
D. REG Netbeheerders	230
§ 3. Brussel	230
Hoofdstuk 5. Energieprestatie – Omzetting van Richtlijn 2002/91/EG	231
§ 1. Toepassingsgebied	232
§ 2. EPB-eisen	232
§ 3. Energieprestatiecertificaat	233
A. Algemeen	233
B. Uitreiking van de energieprestatiecertificaten	233
C. Sancties	234
D. Energieprestatiecertificaat bij de verkoop of verhuur van gebouwen ...	234
E. Databank	236
§ 4. Procedure bij nieuwe gebouwen of renovaties van bestaande gebouwen ...	236
A. Verplichtingen vóór aanvang werken	236
1. Algemene verplichtingen	236
2. Technische, milieutechnische en economische haalbaarheids-	
studie	237
3. Melding aanvang van de werken	237
4. Schematisch	238
B. De EPB-aangifte	238
1. Termijn en voorwaarden	238
2. Aangifteplichtige	240
C. Naleving EPB-eisen	240
§ 5. Openbare gebouwen	241
Hoofdstuk 6. Besluit	242
 TOEPASSING VAN HET MEDEDINGINGSRECHT IN DE ENERGIE-	
SECTOR	
KOEN PLATTEAU	243
Inleiding	243
 Hoofdstuk 1. Belgisch mededingingsrecht	243
§ 1. Concentratiecontrole	243
§ 2. Mededingingsbeperkende praktijken	243

Hoofdstuk 2. EG-mededingingsrecht	246
§ 1. Concentratiecontrole	246
A. Beslissingen inzake concentratiecontrole	246
B. Bevoegdheidsverdeling Europese Commissie – nationale overheden ..	246
§ 2. Mededingingsbeperkende praktijken	248
A. Langlopende leveringscontracten	251
B. Toegang tot het net	254
C. Collusie tussen energieondernemingen	255
D. Andere beslissingen van de Commissie	255
Hoofdstuk 3. Besluit	256
 OVERZICHT ENERGIEWETGEVING 2007	
JÜRGEN DE STAERCKE en MARIE MELIS	259
Hoofdstuk 1. Opzet	259
Hoofdstuk 2. Belgisch Staatsblad	259
Afdeling 1. Federaal	259
1. Energie	259
2. Ioniserende straling	263
Afdeling 2. Vlaams Gewest	264
Afdeling 3. Brussels Hoofdstedelijk Gewest	267
1. Energie	267
2. Ioniserende straling	269
Afdeling 3. Waals Gewest	269
Hoofdstuk 3. Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen	275
Afdeling 1. Wetgeving	275
Afdeling 2. Mededelingen	276
 OVERZICHT VAN RECHTSLEER 2007	
BERNARD VANHEUSDEN	279